

MEĐUNARODNI IZVJEŠTAJ O VJERSKIM SLOBODAMA ZA 2017.

BOSNA I HERCEGOVINA

Sažetak

Ustavom Bosne i Hercegovine i entitetskim ustavima – Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine (FBiH) i Ustavom Republike Srpske (RS) – zaštićeni su sloboda vjerske misli i prakse, zabranjena je vjerska diskriminacija i dozvoljeno je slobodno djelovanje registriranih vjerskih organizacija. Ustavom FBiH je vjeroispovijest proglašena „vitalnim nacionalnim interesom“ konstitutivnih naroda. Ustavom RS-a je uspostavljena Srpska pravoslavna crkva (SPC) kao „crkva srpskog naroda i drugih naroda pravoslavne vjere.“ Ustavom BiH je zagarantirana zastupljenost tri najbrojnija naroda – Srba koji pretežno pripadaju Srpskoj pravoslavnoj crkvi, Hrvata koji u najvećem broju pripadaju Rimokatoličkoj crkvi, i Bošnjaka koji su pretežno muslimani – u parlamentu i vladi. Osobe koje ne pripadaju niti jednom konstitutivnom narodu/najvećim vjerskim zajednicama su izvijestile da i dalje ne mogu biti zastupljene u vladi i parlamentu. Prema promatračima, organi vlasti nisu proveli zabranu za zaposlene u pravosudnim institucijama da na radnom mjestu nose vjerska obilježja. Islamska zajednica (IZ) je izvijestila da Predsjedništvo, suprotno očekivanjima, nije prihvatilo ugovor između države i IZ kojim bi se uredile specifične potrebe vjernika. Manjinske vjerske zajednice su opet izvijestile o nastavku diskriminacije od strane općinskih organa vlasti u pogledu korištenja vjerske imovine i izdavanja dozvola za nove vjerske objekte. Općinske vlasti u Banjoj Luci i dalje odbijaju vratiti nacionaliziranu imovinu Katoličkoj crkvi.

Od 198 napada na vjerske službenike i lokalitete koje je evidentiralo Međureligijsko vijeće (MRV) od 2010. godine, policija je identificirala počinitelje svega 55 napada, dok su sudski procesuirana svega 23 slučaja. U svom izvještaju iz maja je MRV evidentiralo 12 napada od 1. novembra 2015. do 31. oktobra 2016. godine: 9 napada na imovinu IZ i po jedan napad na imovinu katoličke, pravoslavne i jevrejske zajednice. MRV je navelo da propust nadležnih organa da procesuiraju veliki broj slučajeva odražava nepoznavanje djela počinjenih iz mržnje i želju da se odvrati kritika na račun vjerske netrpeljivosti. Dana 11. jula je optuženik koji se izjasnio da je kriv za napad na jednu džamiju 2015. godine osuđen na kaznu zatvora u trajanju od jedne godine; međutim, prema presudi, on neće služiti kaznu zatvora ukoliko ne počini drugo djelo u naredne dvije godine. Suđenje preostalim sedam optuženih koji su se izjasnili da nisu krivi je bilo zakazano za 15. februar 2018. godine. Vijeće muftija IZ je nastavilo uvjeravati neregistrirane džemate o potrebi da se stave po njezino okrilje. Zabilježeno je nekoliko vandalskih napada na vjerske objekte, među njima i na džamiju u Foči i srpsku pravoslavnu crkvu u Sarajevu. MRV i dalje poduzima korake na promoviranju međuvjerskog dijaloga među kojima je i organizacija prve zajedničke posjete poglavara glavnih vjerskih zajednica historijskim stratištima, kojom prilikom su odali počast žrtvama sve četiri etničke zajednice.

Zvaničnici Ambasade SAD-a su razgovarali sa predstavnicima vlasti o nastojanjima u pravcu borbe protiv nasilnog ekstremizma povezanog sa vjerom i vjerskim slobodama. Zvaničnici Ambasade su naglasili potrebu za promoviranjem poštivanja vjerske različitosti i jednakog postupanja u skladu sa zakonom prema svim vjerskim zajednicama, uključujući i vjerske manjine. Na redovnim sastancima sa vjerskim zajednicama zvaničnici Ambasade su na njih apelirali da unaprijede međureligijski dijalog kako bi doprinijeli razvoju mirnog i stabilnog društva. Zvaničnici Ambasade redovno prisustvuju značajnim događajima u raznim vjerskim

zajednicama, posebno u vrijeme najvećih vjerskih praznika, u podršci vjerskoj toleranciji i dijalogu.

Dio I. Vjerska demografija

Prema procjenama Vlade SAD-a, u BiH ima ukupno 3,9 miliona stanovnika (procjena iz jula 2017.). Prema rezultatima prvog popisa stanovništva nakon rata koji je proveden 2013. godine, sunitiski muslimani čine oko 51 posto stanovništva, pravoslavci 31 posto, rimokatolici 15 posto i ostali, uključujući protestante i Jevreje, 3 posto.

Postoji snažna veza između etničke pripadnosti i vjere: Srba u BiH i Srpske pravoslavne crkve i Hrvata u BiH i Rimokatoličke crkve. Bošnjaci su pretežno muslimani. Jevrejska zajednica, prema vlastitim podacima, ima oko 1.000 pripadnika, od kojih većina živi u Sarajevu. Većina Srba pravoslavaca živi u RS-u, a većina muslimana i katolika u FBiH. Protestantska i većina drugih manjih vjerskih zajednica imaju najbrojnije članstvo u Sarajevu i Banjoj Luci.

Dio II. Stanje poštivanja vjerskih sloboda od strane vlasti

Zakonski okvir

Aneksom IV Daytonskog mirovnog sporazuma, koji predstavlja Ustav BiH, zaštićena je sloboda misli, savjesti i vjeroispovijesti. Prema Ustavu, nikome neće biti oduzeto državljanstvo iz razloga vjere i sve osobe uživaju ista prava i slobode bez diskriminacije na osnovu vjerske pripadnosti. Prema Ustavu FBiH, sve osobe imaju slobodu vjeroispovijesti, kao i javno i privatno ispovijedanje vjere i zabranjena je diskriminacija na osnovu religije ili vjere. Ustavom FBiH je vjera definirana kao vitalni nacionalni interes konstitutivnih naroda.

Ustavom RS-a je uspostavljena Srpska pravoslavna crkva (SPC) kao „crkva srpskog naroda i drugih naroda pravoslavne vjere.“ Ustavom su zajamčene jednake slobode, prava i obaveze svih građana, bez obzira na vjeru. Propisano je da su vjerske zajednice jednake pred zakonom, slobodne u vršenju vjerskih poslova i vjerskih obreda, mogu osnivati vjerske škole i izvoditi vjersku nastavu u svim školama svih stupnjeva obrazovanja, baviti se privrednim djelatnostima, primati darove, stvarati zaklade i njima upravljati, u skladu sa zakonom.

Državnim Zakonom o slobodi vjere zagarantirana je sloboda savjesti, kao i pravni status crkava i vjerskih zajednica i istim Zakonom su registriranim vjerskim zajednicama data mnogobrojna prava, uključujući i pravo na okupljanje, obavljanje zajedničkih poslova, kao što je humanitarni rad, prikupljanje sredstava i izgradnja i korištenje bogomolja. Prema Zakonu, crkve i vjerske zajednice su reprezentativne ustanove i organizacije vjernika, osnovane u skladu s vlastitim propisima, naučavanjima, vjerama, tradicijama i praksom. Zakonom je priznat pravni status četiri „tradicionalne“ vjerske zajednice: Islamske zajednice, Srpske pravoslavne crkve, Katoličke crkve i Jevrejske zajednice. Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine vodi jedinstven registar za upis svih vjerskih zajednica, a Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice ima obavezu da dokumentira sve slučajeve kršenja prava na slobodu vjere.

Prema Zakonu, novu vjersku zajednicu ili crkvu može osnovati 300 ili više punoljetnih državljana Bosne i Hercegovine podnošenjem pismene prijave o osnivanju crkve ili vjerske zajednice Ministarstvu pravde. Među drugim zakonskim uvjetima za registraciju su i statut iz kojeg je vidljiv način ispovijedanja vjere i odluka o osnivanju, usvojena od najmanje 30 osnivača crkve ili vjerske zajednice. U roku od 30 dana nakon podnesene prijave o osnivanju

crkve ili vjerske zajednice, Ministarstvo pravde donosi rješenje o upisu u registar crkava i vjerskih zajednica, a protiv negativne odluke se žalba podnosi Vijeću ministara BiH. Zakon omogućava registriranim vjerskim zajednicama da djeluju bez ograničenja. Prema Zakonu, Ministarstvo može odbiti zahtjev za registraciju samo ako ocijeni da su sadržaj i način obavljanja vjerskih obreda „protivni pravnom poretku, javnom moralu ili štete životu i zdravlju ili drugim pravima i slobodama vjernika i građana.“

Prema Zakonu, pod istim ili sličnim imenom postojeće crkve ili vjerske zajednice ne može se osnovati nova crkva ili vjerska zajednica. Niko ne može bez saglasnosti nadležnih tijela crkve ili vjerske zajednice koristiti njene službene simbole, znamenja i atribute.

Konkordatom između Vlade i Svete Stolice priznaje se javno-pravni subjektivitet Katoličke crkve i daju se određena prava, među njima i uspostavljanje obrazovnih i humanitarnih institucija, vjerska naobrazba i službeno priznavanje katoličkih blagdana. Povjerenstvo za provedbu Konkordata se sastoji od pet članova ispred vlade i pet predstavnika Svete stolice. Sličan sporazum postoji i sa Srpskom pravoslavnom crkvom, s tim da komisija za provedbu Sporazuma još uvijek nije uspostavljena.

Država priznaje Islamsku zajednicu kao jednu i jedinstvenu vrhovnu institucionalnu vjersku vlast za sve muslimane, uključujući i imigrante i izbjeglice, kao i za Bošnjake i druge muslimane iz BiH koji žive izvan domovine, a prihvataju autoritet Islamske zajednice. Prema Zakonu, niti jedna islamska vjerska zajednica se ne može upisati u registar crkava i vjerskih zajednica koji se vodi u Ministarstvu pravde niti otvoriti džamiju bez dozvole Islamske zajednice.

Zakonom je potvrđeno pravo svakog građanina na vjersku pouku. Prema Zakonu, predstavnik svake službeno registrirane vjerske zajednice je odgovoran za vršenje vjerske pouke u svim javnim i privatnim predškolskim ustanovama i osnovnim i srednjim školama i na višim nivoima obrazovanja. Djeca iz manjinskih vjerskih zajednica imaju pravo na vjersko obrazovanje samo ako ima 18 ili više učenika iz takve zajednice u jednom razredu. Vjerske zajednice biraju i obučavaju svoje vjeroučitelje. Vjeroučitelji su djelatnici škole u kojoj vrše poučavanje, s tim da imaju odobrenje vjerske institucije koja je nadležna za nastavni plan i program iz vjeronauke.

Islamska zajednica, Srpska pravoslavna crkva i Katolička crkva izrađuju i odobravaju nastavne planove i programe vjeronauke u cijeloj zemlji. Javne škole nude vjersku pouku samo iz one vjere koja predstavlja većinu u području općine u kojoj škola djeluje, uz nekoliko izuzetaka. Učenici srednjih škola koji ne žele pohađati časove vjeronauke imaju zakonsko pravo da ne pohađaju te časove ako škola nudi predmet etika kao alternativu, što je slučaj u velikom broju škola. Roditelji učenika osnovnih škola mogu zahtijevati da njihova djeca ne pohađaju časove vjeronauke.

U Federaciji, u pet kantona sa bošnjačkom većinom u osnovnim i srednjim školama izvodi se islamska vjeronauka po dva časa sedmično. U kantonima sa hrvatskom većinom učenici hrvatske nacionalnosti pohađaju časove iz katoličkog vjeronauka, i to dva časa sedmično u osnovnim i srednjim školama, kao izborni predmet. U 5 osnovnih i 10 srednjih katoličkih škola u Federaciji BiH i Republici Srpskoj roditelji imaju mogućnost izbora između izbornog predmeta vjeronauka i etika. U Kantonu Sarajevo i u Tuzlanskom kantonu učenici osnovnih i srednjih škola mogu izabrati da ne pohađaju vjeronauku ili da pohađaju časove iz etike umjesto

vjeronauke. Ministarstvo obrazovanja Kantona Sarajevo je u škole uvelo, uz islamsku i katoličku, također i pravoslavnu i protestantsku vjeronauku.

Zakonom o zabrani diskriminacije su zabranjeni isključivanje, ograničavanje i povlašteni tretman osoba na osnovu vjere prilikom zapošljavanja i pružanja socijalnih usluga u javnom i privatnom sektoru.

Ustavom Bosne i Hercegovine je zagarantirana zastupljenost tri naroda – Srba, Hrvata i Bošnjaka - u organima vlasti i oružanim snagama. U Ustavu se nigdje eksplicitno ne spominje zastupljenost vjerskih zajednica, iako je svaki narod iz Ustava povezan sa određenom religijom. Mandati u parlamentima i funkcije u izvršnoj vlasti su podijeljene između tri konstitutivna naroda - Srba, Hrvata i Bošnjaka - prema ustavom utvrđenim kvotama.

Država je pristupila Međunarodnom paktu o građanskim i političkim pravima.

Prakse organa vlasti

Promatrači su izvijestili da organi vlasti ne provode odluku Visokog sudskog i tužilačkog vijeća iz 2015. godine kojom je zabranjeno zaposlenima u pravosudnim institucijama da nose bilo koja „vjerska obilježja“ na poslu, uključujući i hidžab. Dana 30. januara je Granična policija izmijenila Pravilnik o nošenju uniforme kojima je policijskim službenicima Granične policije zabranila nošenje brade.

Prema zvaničnicima IZ, Predsjedništvo BiH nije usvojilo ugovor postignut između države i Islamske zajednice 2015. godine, a kojim se vjernicima daje pravo na poštivanje ograničenja u pogledu vrste hrane u javnim institucijama, prostor za obavljanje molitve, odsustvo s posla petkom u vrijeme džuma-namaza i pravo na odsustvo s posla jednom godišnje u svrhu odlaska u Meku radi obavljanja hadža. Zvaničnici IZ su izvijestili o primjedbama hrvatskog i srpskog člana Predsjedništva na tekst ugovora koje nisu specificirane.

Prema riječima predstavnika Katoličke crkve, zajedničko povjerenstvo za provedbu Temeljnog ugovora sa Svetom stolicom se nije sastajalo od juna 2016. godine usljed, kako se pretpostavlja, nepostojanja interesa organa vlasti. Vlada i parlament nisu proveli ranije dogovore Povjerenstva, niti su donijeli zakon o poštivanju vjerskih blagdana.

Prema predstavnicima Srpske pravoslavne crkve, nedostatak inicijative vlade i nepostojanje internog konsenzusa u Srpskoj pravoslavnoj crkvi doprinijeli su nepostizanju dogovora o formiranju komisije za provedbu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i SPC.

Prema vjerskim službenicima manjinskih zajednica, one su i dalje diskriminirane od strane lokalnih vlasti u pogledu korištenja vjerske imovine i izdavanja dozvola za gradnju novih vjerskih objekata. Općinske vlasti u Drvaru i dalje odbijaju izdati građevinsku dozvolu za izgradnju nove katoličke crkve, uprkos stalnim zahtjevima lokalnog katoličkog svećenika, Banjolučke biskupije i predstavnika Organizacije za sigurnost i saradnju u Evropi koja se direktno uključila u rješavanje ovog pitanja. Prema zvaničnicima Katoličke crkve u Banjoj Luci, općinske vlasti i dalje odbijaju povrat nacionalizirane imovine Katoličke crkve.

Predstavnici Evanđeoske crkve u Mostaru su izvijestili da su odlučili prodati svoju imovinu u centru grada radije nego da i dalje pokušavaju obnoviti crkvu usljed neprestanih odlaganja i činjenice da općinske vlasti onemogućavaju crkvi da ishoduje neophodne građevinske dozvole. Predstavnici Crkve su izjavili da će potražiti manje spornu lokaciju.

Prema nevladinim organizacijama (NVO), zakonske odredbe koje se odnose na vjersku pouku djece povratnika još uvijek nisu provedene, posebno u segregiranim školskim sistemima, često po nalogu viših organa vlasti koji nastoje opstruirati proces. Roditelji preko 500 djece povratnika bošnjačke nacionalnosti u nekoliko zajednica u RS-u već petu godinu zaredom bojkotiraju javne škole i za svoju djecu su odabrali alternativne škole organizirane u prostorijama upravne zgrade IZ, uz podršku Federalnog ministarstva obrazovanja. Prema predstavnicima akademske zajednice i nevladinog sektora, učenici i iz većinskih i iz manjinskih vjerskih zajednica i dalje nailaze na društvene pritiske da pohađaju časove vjeronauke iz svoje religije.

Prema katoličkim, srpskim pravoslavnim i jevrejskim manjinama, kao i prema Bošnjacima-muslimanima koji se vraćaju u pretežno srpske gradove, organi vlasti i dalje selektivno poštuju njihova prava, posebno prava izbjeglica koje se vraćaju u svoje prijeratne zajednice u skladu sa Daytonskim mirovnim sporazumom. Vođe manjinskih vjerskih zajednica, posebno u Kantonu 10 u zapadnom dijelu Federacije i u nekoliko općina u istočnim dijelovima RS-a, izvijestile su da vlasti i dalje ne pružaju usluge niti zaštitu manjinama i da im onemogućavaju korištenje prava na zdravstvenu zaštitu, penziju i druge socijalne beneficije, te prijenos evidencije o učenicima iz jednog dijela zemlje u drugi. Vođe su također izvijestile da je i dalje prisutna diskriminacija od strane lokalnih vlasti u pogledu pružanja policijske zaštite i pokretanja istraga u slučajevima prijetnji nasiljem, maltretiranja i vandalizma. S obzirom da su vjera i nacionalna pripadnost često blisko povezani, teško je bilo izvršiti klasifikaciju mnogih djela kao djela počinjenja isključivo iz razloga vjerskog identiteta oštećene strane.

Promatrači su izvijestili da organi vlasti još uvijek nisu proveli presudu Evropskog suda za ljudska prava iz 2009. godine kojom se nalažu izmjene Ustava kako bi se omogućilo vjerskim i drugim zajednicama, uključujući i Jevreje, da se kandidiraju za Predsjedništvo i Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH. Prema presudi Evropskog suda za ljudska prava, prema promatračima, Ustav je diskriminirajući prema manjinama s obzirom da su funkcije u izvršnoj vlasti i mandati u parlamentu raspoređeni samo među Srbima, Hrvatima i Bošnjacima. Osobe koje se ne izjašnjavaju kao pripadnici jedne od tri glavne nacionalne/vjerske zajednice kažu da i dalje nisu u mogućnosti obnašati niti jednu proporcionalno zajamčenu funkciju u organima vlasti niti obnašati funkciju člana Predsjedništva.

Nevladine organizacije, pripadnici akademske zajednice i vladine agencije su izvijestile da je svaka veća politička stranka i dalje povezana s vjerom dominantne nacije među svojim članovima. Najveće nacionalne bošnjačke stranke i dalje su povezane s Islamskom zajednicom, najveće nacionalne hrvatske stranke su i dalje povezane s Katoličkom crkvom i dvije najveće srpske stranke sa Srpskom pravoslavnom crkvom.

U oktobru 2016. godine je Skupština Kantona Sarajevo u kojoj dominiraju Bošnjaci imenovala ulicu i osnovnu školu po Mustafi Busuladžiću, antisemitu iz doba Drugog svjetskog rata koji je veličao Hitlera. Predsjednik Jevrejske zajednice je oštro osudio ovaj čin. Do kraja godine škola nije zvanično vratila stari naziv. Predlagači odluke Skupštine Kantona Sarajevo da se škola imenuje po Busuladžiću su odluku branili nakon kritika koje je uputila Jevrejska zajednica, političari iz opozicije i vlade Izraela i drugih stranih zemalja. Predlagači su tvrdili da Busuladžić nije bio antisemit uprkos tome što je javno davao podršku fašističkom ustaškom pokretu.

Jedan od optuženika za napad na džamiju u selu Omerovići pokraj Tomislavgrada se pred sudom 2015. godine izjasnio krivim i osuđen je uvjetno na kaznu zatvora od jedne godine, s rokom kušnje od dvije godine.

Postupak protiv preostale sedmorice optuženih koji su se izjasnili da nisu krivi nastavljen je pred Općinskim sudom u Livnu.

Sudski postupak po optužnici protiv jednog optuženika za podmetanje požara u ostavi-magacinu Pravoslavne crkve Svetog Preobraženja u Sarajevu 2016. godine završen je u junu zbog mentalnog stanja optuženika. Općinski sud Kantona Sarajevo je optuženika pustio na slobodu, nakon čega je Kantonalno tužilaštvo uložilo žalbu Kantonalnom sudu. Sud je žalbu odbio.

Dio III. Stanje poštivanja vjerskih sloboda u društvu

U maju je MRV, koje evidentira i prati slučajeve netrpeljivosti i mržnje po prijavi vjerskih zajednica na koje su takvi slučajevi usmjereni, objavilo podatke koje je prikupljalo od novembra 2015. do oktobra 2016. godine. Podaci pokazuju 12 napada na vjerske lokalitete, vjerske službenike ili vjernike. Jedan napad je izvršen na katolički vjerski lokalitet, devet na IZ, jedan na SPC i jedan na Jevrejsku zajednicu. Ukupno je MRV evidentiralo 198 napada na vjerske službenike i lokalitete od 2010. godine. Policija je identificirala počinitelje svega 55 napada, dok su od toga svega 23 počinitelja krivično gonjena. MRV smatra da propust nadležnih organa da procesuiraju veliki broj slučajeva odražava nepoznavanje djela počinjenih iz mržnje i želju da se odvrati kritika na račun vjerske netrpeljivosti. 11. jula je optuženik hrvatske nacionalnosti, koji se izjasnio krivim za napad 2015. godine na džamiju u Tomislavgradu, osuđen na uvjetnu kaznu zatvora u trajanju od jedne godine, sa rokom kušnje od dvije godine.

Vijeće muftija IZ nastavilo je uvjeravati neregistrirane džemate (paradžemate) koji okupljaju pretežno sljedbenike salafizma i koji djeluju izvan struktura IZ da prestanu sa održavanjem „neodobrenih“ vjerskih aktivnosti i da se zvanično pripoje IZ. Dok su prema IZ u početku postojala 64 paradžemata, do kraja godine se svega 21 aktivan paradžemat nije stavio pod okrilje IZ. Neki pripadnici IZ i dalje nazivaju sljedbenike manjinskih salafijskih zajednica netolerantnim ili ekstremistima ili „vehabijama“.

Dana 18. januara su neidentificirane osobe razbile prozore na Carevoj džamiji u Foči i ispisale nacionalističke grafite na zidovima džamije. Načelnik i zamjenik načelnika opštine Foča su osudili ovaj napad i pozvali policiju da pronade počinitelje i da ih izvede pred lice pravde. Neidentificirani napadači su na istu džamiju izvršili vandalski napad 2016. godine.

Dana 8. augusta su neidentificirane osobe razbile prozore i rasvjetu u pravoslavnoj Crkvi Svetog proroka Ilije u sarajevskoj općini Ilijaš i nanijeli znatnu štetu. Incident je prijavljen Kantonalnoj policiji u Sarajevu; na kraju godine je istraga još uvijek bila u toku.

MRV je i dalje sponzor projekata u okviru kojih su žene i mladi unapređivali međuvjerski dijalog. 24. aprila su vjerski poglavari na čelu MRV-a obišli četiri mjesta stradanja raznih etničkih skupina u proteklom ratu. To je bio prvi obilazak stratišta od strane visoke delegacije i pripadnika sve četiri najveće vjerske zajednice: episkop Grigorije, kardinal Vinko Puljić, zamjenik reisu-l-uleme Husein ef. Smajić i predsjednik Jevrejske opštine Sarajevo, Boris

Kožemjakin. Njihov obilazak je bio izrazito medijski popraćen i mediji su ga ocijenili kao najvažniji međureligijski događaj godine.

Vjerski lideri iz cijele zemlje su na ceremoniji održanoj u Sarajevu kojom je obilježena dvadeseta godišnjica osnivanja MRV održali govore s naglaskom na vjersku tolerantnost i pomirenje. Episkop Grigorije je izjavio da je zemlji potreban dijalog među vjerskim zajednicama kako bi se eliminirali „nelagoda i strah“ i promovirao mir među njima, čime bi se promovirao mir i u zemlji.

Pripadnici srpske pravoslavne vjere i lideri drugih vjerskih zajednica su pozdravili ustoličenje novoimenovanog metropolita dabrobosanskog Hrizostoma 3. septembra u Sabornoj crkvi u Sarajevu. Patrijarh srpski Irinej je služio liturgiju. Izborom vladike Hrizostoma za novog metropolita dabrobosanskog je popunjena praznina u vodstvu Srpske pravoslavne crkve nastala smrću bivšeg metropolita Nikolaja 2015. godine. Prema liderima srpske pravoslavne i drugih manjinskih vjerskih zajednica, njegovo prisustvo je pomoglo jačanju međureligijskog dijaloga i unapređenju odnosa među vjerskim zajednicama u Sarajevu, kao i u cijeloj zemlji.

Dio IV. Politika i angažman Vlade SAD-a

Službenici Ambasade su sa članovima Predsjedništva i nizom ministarstava razgovarali o nastojanjima vlasti u pravcu borbe protiv nasilnog ekstremizma povezanog sa religijom i slobodi vjera. Također su podcrtali potrebu za promoviranjem poštivanja vjerske raznolikosti i jačanjem jednakog postupanja u skladu sa zakonom, što podrazumijeva i jednako postupanje za vjerskim zajednicama, naglašavajući da ograničavanje djelovanja manjinskih vjerskih zajednica može dovesti do njihove marginalizacije i eventualne radikalizacije.

Ambasada je nastavila promovirati međureligijski dijalog kroz redovne sastanke sa poglavarima i predstavnicima sve četiri tradicionalne vjerske zajednice, kao i sa vođama drugih vjerskih zajednica, na kojima su razmatrali i načine na koje vjerske zajednice mogu doprinijeti daljem razvoju mirnog i stabilnog društva. U sklopu programa Vlade SAD-a koji se provodi sa MRV u cilju promoviranja mira, pomirenja, tolerancije i suživota raznih vjerskih i etničkih zajednica u zemlji, zvaničnici Ambasade su gostovali na značajnim događajima koje su pripremile razne vjerske zajednice: na proslavi Bajrama u organizaciji Islamske zajednice, na proslavi Božića i Uskrsa/Vaskrsa sa srpskom pravoslavnom i katoličkom zajednicom i na Seder večeri prije početka prvog dana Pesaha, čiji je domaćin bila Jevrejska zajednica. Na tim događajima su zvaničnici Ambasade istakli značaj međureligijskog dijaloga i poštivanja vjerske raznolikosti.

Ambasada i dalje redovno održava kontakte s MRV-om u podršci njegovom radu i daljem razvoju njegovog institucionalnog kapaciteta. MRV i dalje sudjeluje u programima koje finansira Vlada SAD-a u cilju prevazilaženja etničkih i vjerskih podjela kroz dijalog i povratka povjerenja među vjerskim zajednicama u zemlji. Predstavnicima Ambasade su se priključili liderima MRV-a u aprilu tokom njihovog obilaska historijskih stratišta na kojima su počinjeni ratni zločini protiv svake od četiri najveće vjerske zajednice. Ambasada je omogućila održavanje i pridružila se sastancima održanim u maju između delegacije Svjetske jevrejske organizacije za restituciju i zvaničnika vlasti na kojima je zatraženo da se država obaveže da će formirati radnu grupu koja će razgovarati i iznaći zajednički jezik u pogledu restitucije privatne, komunalne i imovine bez nasljednika, oduzete u doba Holokausta.